

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา แบบตัดขวาง (Cross Sectional Descriptive study) โดยเน้นการศึกษา ณ.จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านครอบครัวกับการสูบบุหรี่ในวัยรุ่นชาย โดยศึกษาในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรด้าน สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา ลำดับที่ในครอบครัว รายได้ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูสภาพเศรษฐกิจและสังคม อำนาจในครอบครัว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ของการศึกษาครั้งนี้ คือนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในกรุงเทพมหานคร โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก เป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.1 เกณฑ์การคัดเลือกเข้าศึกษา (Inclusion Criteria)

1.1.1 ประชากรต้องกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1.2 เป็นนักเรียนชาย

1.2 เกณฑ์การคัดออกจากการศึกษา (Exclusion Criteria)

1.2.1 นักเรียนที่ไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

1.2.2 กรณีวันเก็บข้อมูล นักเรียนที่สู่มได้ไม่มาโรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คัดเลือกมาโดยวิธี Multi Stage Sampling และ Cluster Sampling ตามเกณฑ์การคัดเลือกเข้าศึกษาข้างต้นทำให้ได้จำนวนโรงเรียนสหศึกษา 10 แห่ง จากโรงเรียนต้องศึกษาทั้งหมด 85 แห่ง ใน 34 เขต ทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร ทำให้ได้ขนาดตัวอย่างจากการคำนวณ 400 คน

3. ขนาดตัวอย่าง (Sample Size)

คำนวณจากสูตร
$$n = \frac{KZ^2pq}{d^2}$$
 โดยที่

n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

$z = 1.96$ เมื่อกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95 %

p = สัดส่วนของประชากรที่มีลักษณะที่จะศึกษา

$q = 1 - p$

d^2 = Acceptable Error โดยกำหนด 5 %

K = ค่าคงที่ ในการวิจัยครั้งนี้แทนค่า $K = 2$ เพื่อให้ได้ จำนวนตัวอย่างเพียงพอกับ

การศึกษา

สัดส่วนของประชากรที่มีลักษณะ ที่จะศึกษา (p) ได้มาจากการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เรื่องการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากร พ.ศ. 2536 พบว่า⁽¹³⁾

จำนวนประชากรเพศชาย อายุ 15-19 ปี ในปี 2536 มี 277.6×10^3 คน
จำนวนประชากรเพศชาย อายุ 15-19 ปี ในปี 2536 ที่ไม่สูบบุหรี่ 236.4×10^3 คน

$$\text{ดังนั้น } 1 - p = \frac{236.4 \times 10^3}{277.6 \times 10^3}$$

$$p = \frac{1 - 236.4 \times 10^3}{277.6 \times 10^3}$$

$$p = 1 - 0.8516$$

$$p = 0.148$$

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{(1.96)^2 \times 2 \times 0.148 \times (1 - 0.148) \times 2}{(0.05)^2}$$

$$= \frac{(0.4844 \times 2)}{0.0025}$$

$$= 193.76 \times 2$$

$$= 387.52$$

ผู้วิจัยใช้จำนวนตัวอย่าง 400 คน เนื่องจากตัวแปรที่ศึกษามีหลายตัวอย่างเพื่อให้ได้ตัวอย่างที่มีลักษณะครอบคลุมถึงตัวแปรเหล่านั้น

4. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling and Cluster Sampling) ดังนี้

4.1 จากเขตการปกครอง 34 เขต มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา 2539 รวม 41,490 คน ใช้เกณฑ์แบ่งการปกครอง กรุงเทพมหานครออกเป็น 3 เขต คือ เขตชั้นใน เขตชั้นกลาง เขตชั้นนอก โดย

เขตชั้นใน มี 13 เขต ดังนี้ พระนคร ป้อมปราบ สัมพันธวงศ์ บางรัก ปทุมวัน ดุสิต พญาไท ธนบุรี หนองจอก บางกอกใหญ่ ราชเทวี ดินแดง บางซื่อ

เขตชั้นกลาง มี 14 เขต ดังนี้ คลองเตย จตุจักร ภาษีเจริญ ยานนาวา หนองแขวง พระโขนง บางเขน บางกะปิ ลาดพร้าว จอมทอง ราษฎร์บูรณะ บางกอกน้อย บางพลัด สาทร

เขตชั้นนอก มี 9 เขต ดังนี้ หนองจอก ดอนเมือง ประเวศ บึงกุ่ม มีนบุรี ลาดกระบัง บางขุนเทียน ตลิ่งชัน หนองแขม

4.2 จำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา 2539 ทั้ง 3 เขต มีดังนี้

เขตชั้นใน มี 16,322 คน

เขตชั้นกลาง มี 17,560 คน

เขตชั้นนอก มี 7,608 คน

คิดสัดส่วน 2 : 2 : 1

จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายตามเขตชั้นใน เขตชั้นกลาง เขตชั้นนอก ให้ได้จำนวนเขตตามสัดส่วนที่คำนวณได้ดังนี้

- เขตชั้นใน 4 เขต ได้แก่ ป้อมปราบ บางรัก ปทุมวัน บางกอกใหญ่
- เขตชั้นกลาง 4 เขต ได้แก่ ภาษีเจริญ บางเขน บางกอกน้อย สาทร
- เขตชั้นนอก 2 เขต ได้แก่ ดอนเมือง หนองแขม

4.3 จากทั้งหมด 10 เขต มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมแต่ละเขตดังต่อไปนี้

เขตชั้นใน	- เขตป้อมปราบ	มี	2,192 คน
	เขตบางรัก	มี	232 คน
	เขตปทุมวัน	มี	1,509 คน
	เขตบางกอกใหญ่	มี	1,803 คน
เขตชั้นกลาง	- เขตภาษีเจริญ	มี	1,651 คน
	เขตบางเขน	มี	861 คน
	เขตบางกอกน้อย	มี	1,172 คน
	เขตสาทร	มี	2,054 คน
เขตชั้นนอก	- เขตดอนเมือง	มี	1,391 คน
	เขตหนองแขม	มี	517 คน

รวมนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวมทั้ง 10 เขต มีจำนวน 6,761 คน

4.4 จากแต่ละเขตที่ได้ทำการสุ่มอย่างง่าย เพื่อให้ได้นักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เพื่อให้สะดวกในการศึกษาจึงทำการสุ่มโรงเรียนตัวอย่างเขตละ 1 โรงเรียน ได้เป็น 10 โรงเรียน ดังนี้

เขตชั้นใน - เขตป้อมปราบ ได้แก่ โรงเรียนเทพศิรินทร์ มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม 1,816 คน

เขตบางรัก ได้แก่ โรงเรียนพุทธจักรวิทยา มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม 232 คน

เขตปทุมวัน ได้แก่ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม 1,509 คน

เขตบางกอกใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม 257 คน

เขตชั้นกลาง - เขตภาษีเจริญ ได้แก่ โรงเรียนจันทระประดิษฐารามวิทยาคม มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม 193 คน

เขตบางเขน ได้แก่ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม	298 คน
เขตบางกอกน้อย ได้แก่ โรงเรียนวัดนายโรง มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม	144 คน
เขตสาทร ได้แก่ โรงเรียนวัดสุทธิวราราม มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม	1,671 คน
เขตชั้นนอก - เขตดอนเมือง ได้แก่ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม	573 คน
เขตหนองแขม ได้แก่ โรงเรียนปัญญาวรคุณ มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม	152 คน

4.5 จากแต่ละโรงเรียนที่ได้จากการสุ่มหาอัตราส่วนระหว่างนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแต่ละโรงเรียน เทียบกับจำนวนนักเรียนที่ต้องการศึกษาเป็นตัวอย่าง

จำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรวม 6,761 คน
จำนวนนักเรียนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา 400 คน

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้นสัดส่วน} &= \frac{400}{6741} \\ &= 0.059 \end{aligned}$$

นำค่าสัดส่วนที่ได้ไปคูณกับจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนดังนี้

เขตชั้นใน - เขตป้อมปราบ ได้แก่ โรงเรียนเทพศิรินทร์	107 คน
เขตบางรัก ได้แก่ โรงเรียนพุทธจักรวิทยา	15 คน
เขตปทุมวัน ได้แก่ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา	89 คน
เขตบางกอกใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม	15 คน
เขตชั้นกลาง - เขตภาษีเจริญ ได้แก่ โรงเรียนจันทรประดิษฐารามวิทยาคม	11 คน
เขตบางเขน ได้แก่ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	18 คน
เขตบางกอกน้อย ได้แก่ โรงเรียนวัดนายโรง	7 คน
เขตสาทร ได้แก่ โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	95 คน
เขตชั้นนอก - เขตดอนเมือง ได้แก่ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	34 คน
เขตหนองแขม ได้แก่ โรงเรียนปัญญาวรคุณ	9 คน

4.6 จากจำนวนตัวอย่าง ที่คำนวณได้ใน ข้อ 4.4 ในแต่ละโรงเรียนหาสัดส่วน ระหว่างจำนวนตัวอย่างในแต่ละ โรงเรียน กับจำนวนนักเรียนชาย ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ทั้งหมด เมื่อได้ค่าสัดส่วนนี้ในแต่ละโรงเรียนจะนำค่านี้ไปคูณกับจำนวนนักเรียนชายในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จะทำให้ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละระดับชั้น ในแต่ละโรงเรียนเช่น โรงเรียนเทพศิรินทร์ มีจำนวนนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม 1,816 คน เป็นจำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา 107 คนหาสัดส่วนได้เป็น 0.059 และมีจำนวนนักเรียนชายในแต่ละระดับชั้นดังนี้ มัธยมศึกษาปีที่ 4 มี 647 คน มัธยมศึกษาปีที่ 5 มี 677 คน มัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 492 คน นำค่า 0.056 ไปคูณกับจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น จะได้จำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษาในแต่ละระดับชั้นดังนี้ มัธยมศึกษาปีที่ 4 มี 38 คน มัธยมศึกษาปีที่ 5 มี 40 คน มัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 29 คน

4.7 จากนั้นทำการสุ่มเลขที่ห้องในแต่ละโรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มโรงเรียนละ 1 ห้อง ในแต่ละระดับชั้น ในกรณีที่ จำนวนนักเรียนในห้องที่สุ่มได้ไม่เพียงพอจะทำการสุ่มจำนวนห้องเพิ่ม

4.8 จากนั้นทำการสุ่มนักเรียนตัวอย่างในห้องเรียนที่สุ่มได้ในแต่ละระดับชั้นด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายตามเลขที่

4.9 จากนั้นใช้แบบสอบถามนักเรียนที่สุ่มได้

เขต (34 เขต)

จำนวนนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนปลาย 41,490 คน

เขต	ขั้นใน (13 เขต) จำนวนนักเรียนชาย ม. ปลาย 16,322 คน (สัดส่วน ~ 2)				เขตชั้นกลาง (14 เขต) จำนวนนักเรียนชาย ม. ปลาย 17,560 คน (สัดส่วน ~ 2)				เขตชั้นนอก (9 เขต) จำนวนนักเรียนชาย ม. ปลาย 7,608 คน (สัดส่วน ~ 1)	
	ปทุมวัน	บางรัก	บางกอกใหญ่	ป้อมปราบ	ภาษีเจริญ	สาทร	บางเขน	บางกอกน้อย	ดอนเมือง	หนองแรม
จำนวนนักเรียน	(1,509)	(232)	(1,803)	(2,192)	(1,651)	(2,054)	(861)	(1,172)	(1,391)	(517)
เตรียมอุดมศึกษา	พุทธจักรวิทยา	วัดประดิษฐไทรทองธรรม	เทพศิรินทร์	จันทรประดิษฐารามวิทยาคม	วัดสุทธิวาราม	รัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	วัดนายโอง	ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	ปทุมวัน	ปทุมวัน
จำนวนนักเรียน	89	15	15	107	11	95	18	7	34	9
ม.4	36	7	7	38	4	37	8	3	14	3
ม.5	34	5	4	40	4	35	5	3	11	3
ม.6	19	3	4	29	3	23	5	1	9	3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากหนังสือ บทความในหนังสือ วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษา รายงานการประชุม เอกสารทางราชการ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

2. การศึกษาวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยได้ขอหนังสือแนะนำตนเอง จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง อธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อออกหนังสือ ขอความร่วมมือในการวิจัย คือผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง และเริ่มทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนธันวาคม 2540 – มกราคม 2541 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เข้าไปติดต่อยังสถานศึกษาทั้ง 10 แห่ง โดยส่งหนังสือจากอธิบดีกรมสามัญศึกษาเพื่อขอความร่วมมือ และนัดวันเก็บข้อมูลล่วงหน้า จากหัวหน้าฝ่ายวิชาการแต่ละสถานศึกษา โดยผู้วิจัย

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับขั้นตอนการปฏิบัติคือ แนะนำตัวเอง บอกวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตอบข้อสงสัย แต่ไม่ชี้แนะคำตอบ ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และดูแลอย่างใกล้ชิด จากนั้นนำข้อมูลแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ตามตัวแบ่งต่าง ๆ ประกอบด้วย อายุ สถานสมรสของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา จำนวนสมาชิกและลำดับที่เกิดในครอบครัว รายได้ของบิดามารดา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจาก สมฤดี มอบนรินทร์⁽⁸⁴⁾ จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดาและหรือมารดา แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามวิธีการอบรมเลี้ยงดูของฐิติมา โรจนไพฑูรย์⁽⁷¹⁾ มีจำนวน 28 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบจัดอันดับ (rating scale) แต่ละข้อมี 4 ระดับ และให้คะแนนแต่ละระดับตามข้อความที่เป็นทางบวกหรือทางลบ

ข้อความที่มีสถานการณ์ทางบวก

เป็นประจำ	ให้คะแนน 4
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน 3
บางครั้ง	ให้คะแนน 2
ไม่เคยเลย	ให้คะแนน 1

ข้อความที่มีสถานการณ์ทางลบ

เป็นประจำ	ให้คะแนน 1
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน 2
บางครั้ง	ให้คะแนน 3
ไม่เคยเลย	ให้คะแนน 4

เกณฑ์การจัดระดับวิธีการอบรมเลี้ยงดู

1. โดยวิธีการคำนวณหาอัตราภาคชั้นเพื่อหาช่วงคะแนน

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}}$$

พิสัย = (จำนวนคำถามของแต่ละตอน X คะแนนสูงสุดของระดับความคิดเห็น) – (จำนวนคำถามของแต่ละตอน X คะแนนต่ำสุดของระดับความคิดเห็น)

$$\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ} = 3 \text{ (อัตตาริปไตย ปล่อยปลละเลย ประชาธิปไตย)}$$

2. แบบสอบถามวิธีการอบรมเลี้ยงดู มีคำถามจำนวน 28 ข้อ แต่ละข้อแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 4 ระดับ คือ 4, 3, 2, 1

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{(28 \times 4) - (28 \times 1)}{3} = \frac{112 - 28}{3} = 28$$

นั่นคือ

นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาริปไตยคือนักเรียนที่มีคะแนนระหว่าง 28-55

นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปลละเลยคือนักเรียนที่มีคะแนนระหว่าง 56-83

นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยคือนักเรียนที่มีคะแนนระหว่าง 84-112

3. นำผลรวมคะแนนระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาจัดเข้าช่วงคะแนนที่คำนวณไว้ในข้อ 2

4. ค่าความเที่ยงตรง (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8193

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพของบิดาและมารดานำมาจากแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวของ ลักษณะ ฤทธิสนธิ⁽⁶⁵⁾ มีจำนวน 40 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบRating Scale แต่ละข้อมีมาตรา 5 ระดับ และให้คะแนนแต่ละระดับตามข้อความที่เป็นทางบวกหรือทางลบ

ข้อความในทางบวก เป็นประจำให้คะแนน 5 บ่อยครั้งให้คะแนน 4 บางครั้งให้คะแนน 3 นาน ๆ ครั้งให้คะแนน 2 ไม่เคยเลยให้คะแนน 1

ข้อความในทางลบ เป็นประจำให้คะแนน 1 บ่อยครั้งให้คะแนน 2 บางครั้งให้คะแนน 3 นาน ๆ ครั้ง ให้คะแนน 4 ไม่เคยเลยให้คะแนน 5 หาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของแบบทดสอบสัมพันธภาพเท่ากับ 0.8755

แล้วนำคะแนนที่ได้มารวมกันมาแบ่งกลุ่มระดับของสัมพันธภาพภายในครอบครัว โดยใช้คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มเป็นเกณฑ์ โดยแบ่งออกเป็น 3ระดับ คือ

ระดับสัมพันธภาพสูง หมายถึง ค่าคะแนนสัมพันธภาพภายในครอบครัวอยู่ในระดับสูง มีค่าคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ย บวกค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($> \bar{x} + 1SD$)

ระดับสัมพันธภาพปานกลาง หมายถึง ค่าคะแนนสัมพันธภาพภายในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเท่ากับค่าเฉลี่ย บวกลบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($= \bar{x} \pm 1SD$)

ระดับสัมพันธภาพต่ำ หมายถึง ค่าคะแนนสัมพันธภาพภายในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ มีค่าคะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ลบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($< \bar{x} - 1SD$)

ค่าคะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพภายในครอบครัวกับบิดา = 137.86

ค่าคะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพภายในครอบครัวกับมารดา = 141.31

ตอนที่ 5 แบบสอบถามรูปแบบทางสื่อสารภายในครอบครัว ของวาริศา พลายนบัว⁽⁸⁶⁾ สร้างขึ้นภายในปี 2531 โดยดัดแปลงมาจากเครื่องมือที่ใช้ในรายงานการวิจัย เรื่องรูปแบบการศึกษาภายในครอบครัว และการเปิดรับสื่อมวลชนของเยาวชน ในกรุงเทพมหานคร ของ พัชนี เขยจรรยา และ ประทุม ฤกษ์กลาง

แบบสอบถามเป็นข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวตามแนวคิดของ แคทเทอร์ และเลร์ เป็นข้อความที่มีลักษณะ เป็น Interval scale มี 20 ข้อความ

ข้อความที่ 1-7 เป็นข้อความที่ใช้วัดรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปิด

ข้อความที่ 8-13 เป็นข้อความที่ใช้วัดรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิด

ข้อความที่ 14-20 เป็นข้อความที่ใช้วัดรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อย

นำไปทดสอบจำนวน 30 ชุด และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Cronbach Coefficient)

รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปิด	ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.79
รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิด	ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.70
รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อย	ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.84

เกณฑ์การให้คะแนน

เป็นแบบการสื่อสารภายในครอบครัวตามแนวคิดของ แคทเทอร์และเลวี ประกอบด้วยข้อความที่ใช้วัดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด 7 ข้อความ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิด 6 ข้อความ และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อย 7 ข้อความ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อความ มีการให้คะแนนเป็นช่วงๆ แต่ช่วงเท่ากัน (Interval Scale) โดยกำหนดคะแนนในคำตอบแต่ละข้อดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
บ่อยครั้งมาก	4
บ่อยครั้ง	3
นานๆ ครั้ง	2
ไม่เคยเลย	1

แล้วนำคะแนนที่ได้มารวมกัน เป็นส่วนๆ แต่ละส่วนแบ่งคะแนนเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้มาตรฐาน (Medium) แบ่ง

ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามได้คะแนนข้อ 1-7 สูง แสดงว่าครอบครัวมีแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปิดระดับสูง

ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามได้คะแนน ข้อ 8-13 สูงแสดงว่าครอบครัวมีการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดระดับสูง

ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามได้คะแนนข้อ 14-20 สูงแสดงว่าครอบครัวมีแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยระดับสูง

ค่าคะแนนเฉลี่ยรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด ระดับสูง	=	13.0
ค่าคะแนนเฉลี่ยรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิด ระดับสูง	=	19.0
ค่าคะแนนเฉลี่ยรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อย ระดับสูง	=	22.0

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการตัดสินใจในครอบครัวของสามี ภรรยา ของเรวัตี แสงสุริยงค์⁽⁶⁶⁾ มีจำนวน 9 ข้อ แต่ละข้อ แบ่งคำตอบเป็น

3	หมายถึง	สามีและภรรยาเท่าเทียมกัน
2	หมายถึง	ภรรยามากกว่าสามี
1	หมายถึง	สามีมากกว่าภรรยา

คุณภาพของเครื่องมือ

นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1. ความตรงของเนื้อหา (content validity) นำแบบวัดทั้งหมดที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแก้ไขเพื่อความชัดเจน ถูกต้องของภาษาและความตรงในเนื้อหา พิจารณาตัดสินความคิดเห็นที่สอดคล้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำเครื่องมือไปทดสอบ ผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว 3 ท่าน ประกอบด้วย

1.1 รศ.พญ.นันทิกา ทวิชาชาติ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 รศ.พญ.อุมาพร ตรังคสมบัติ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ (จิตเวชเด็ก และวัยรุ่น) คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 อาจารย์ นายแพทย์ อรรถพล สุคนธาภิรมย์ ณ.พัทลุง อาจารย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability)

นำแบบสอบถามทั้ง 4 ตอน ไปทดสอบใช้กับนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน และคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งหมด โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

ได้ค่าความเชื่อมั่นดังต่อไปนี้

- แบบสอบถามวิธีการอบรมเลี้ยงดู ได้ค่าความเชื่อมั่น = .7891
- แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวกับบิดา ได้ค่าความเชื่อมั่น = .9366
- แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวกับมารดา ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8884
- แบบสอบถามรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว ได้ค่าความเชื่อมั่น = .7665
- แบบสอบถามการตัดสินใจในครอบครัว ได้ค่าความเชื่อมั่น = .7695

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ พร้อมทั้งทำการตรวจให้คะแนน และนำแบบสอบถามแต่ละฉบับมาลงรหัส ในแบบรายการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ คำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนาแสดงผลข้อมูลเป็นรูปลักษณะ หาค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ปัจจัยทางครอบครัว
2. หาค่าความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางครอบครัว กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนชาย โดยใช้ค่าสถิติ ไคร้สแควร์ (χ^2)